19.11.2024

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Arenen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain ja koulutuksen korvaamisesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

HE 168/2024 vp

Arene kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta lausua käsittelyssä olevasta lakiesityksestä.

Hallituksen esityksen tavoitteena on toteuttaa työnantajan koulutusvähennyksen poistamisesta aiheutuvat muutostarpeet taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä ja koulutuksen korvaamisesta annettuihin lakeihin. Vaikka hallituksen tavoitteen on poistaa työnantajan koulutusvähennys, jäisi osalle julkisista työnantajista edelleen mahdollisuus hakea koulutuskorvausta taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain mukaisesti myös jatkossa.

Arenen näkemyksen mukaan ehdotetut muutokset taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettuun lakiin ja koulutuksen korvaamisesta annettuun lakiin ovat koulutuskorvauksen toimeenpanon kannalta tarpeellisia, mikäli koulutusvähennystä koskevat elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja maatilatalouden tuloverolain säännökset kumotaan. Arene pitää tärkeänä, että ammattikorkeakouluille säilyy mahdollisuus hyödyntää itse koulutuskorvausta lakiesityksen mukaisesti.

Koulutusvähennys ei ole onnistunut sen alkuperäisessä tavoitteessaan edistää työntekijöiden osaamisen kehittämistä, muutostilanteisiin varautumista ja työurien pidentymistä. Koulutusvähennyksen käyttö on jäänyt odotettua vähäisemmäksi, eikä koulutusvähennys näytä lisänneen työntekijöiden koulutusta yrityksissä. Vähennyksen poisto, aikuistuen lakkauttaminen ja sekä samanaikaiset koulutuksen toimialla tehtävät toimet, joilla vähennetään jatkuvan oppimisen tarjontaa ja nostetaan tarjottavien koulutusten hintoja, tulevat vähentämään työelämässä olevien henkilöiden kouluttautumista ja osaamisen kehittämistä.

Arene on huolissaan, että hallituksen toteuttamien muutosten kokonaisuus heikentää kansalaisten mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen sekä osaamisen päivittämiseen ja uudistamiseen. Työuran aikaiseen osaamisen kehittämiseen tehtävät leikkaukset näin monella eri tapaa vaikuttavat Suomen työmarkkinoiden toimivuuteen. Koulutusmahdollisuuksien heikkeneminen vaikeuttaa etenemistä uralla uusiin tai vaativampiin tehtäviin.

Arene esittää, että hallituksen tulisi aidosti pohtia keinoa, joilla sekä työntekijöitä että työnantajia aktivoitaisiin osaamisen kehittämisessä. Nyt tehdyt esitykset, joilla pyritään paikkaamaan muun muassa aikuiskoulutustuen leikkausta, eivät korvaa millään lailla nyt tuhottuja mahdollisuuksia yksilöiden jatko- ja uudelleenkouluttutumiselle.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto
Arene ry
www.arene.fi

19.11.2024

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Riitta Konkola	Ida Mielityinen
puheenjohtaja	toiminnanjohtaja